

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

Brusel 22. listopadu 2012 (23.11)

16205/12

**ENER 469
ENV 855
POLGEN 190**

POZNÁMKA

Odesílatel: Výbor stálých zástupců

Příjemce: Rada

Č. předchozího dokumentu: 15834/12 ENER 442 ENV 835 POLGEN 186

Č. dokumentů

Komise: 11052/12 ENER 276 ENV 499 POLGEN 107 + ADD 1–3

Předmět: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů
- Energie z obnovitelných zdrojů: významný činitel na evropském trhu s energií
= přijetí závěrů Rady

1. Dne 6. června 2012 Komise předložila výše uvedené sdělení spolu se souvisejícím pracovním dokumentem útvarů Komise a s posouzením dopadů. V předmětném sdělení je vysvětleno, jak je energie z obnovitelných zdrojů začleňována do jednotného trhu, přičemž cílem sdělení je poskytnout určité pokyny týkající se současného rámce do roku 2020 a nastínit možnosti politiky pro období po roce 2020, aby byla zajištěna kontinuita a stabilita, jež umožní, že výroba energie z obnovitelných zdrojů v Evropě poroste až do roku 2030 i v následujících letech.
2. Ministři energetiky měli na neformálním zasedání konaném dne 17. září příležitost projednat hlavní oblasti, ve kterých je podle názoru Komise třeba vyvíjet úsilí a které byly současně s ohledem na specifické podmínky jednotlivých zemí všeobecně označeny za vhodné: otevření vnitřního trhu s elektřinou, lepší integrace trhů s energií z obnovitelných zdrojů a nákladově efektivní programy podpory, spolupráce a obchod, jakož i infrastruktura a spotřebitelé, technologické inovace a udržitelnost.

3. Předsednictví předložilo návrh závěrů Rady o energii z obnovitelných zdrojů, který Pracovní skupina pro energetiku podrobila přezkumu na zasedáních konaných ve dnech 25. září, 9. a 23. října a 6. listopadu 2012. Během zasedání Pracovní skupiny pro energetiku konaného dne 6. listopadu bylo dosaženo dohody ve věci nejnovějšího celkového kompromisního znění předsednictví jako celku, které je výsledkem dosavadních jednání.

Výbor stálých zástupců na zasedání konaném dne 21. listopadu 2012 potvrdil dohodu v otázce znění návrhu, jak je uveden v příloze této poznámky.

4. Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) se vyzývá, aby závěry přijala na svém zasedání dne 3. prosince 2012.

Návrh závěrů Rady o energii z obnovitelných zdrojů

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC, že dosažení 20% podílu energie z obnovitelných zdrojů v rámci spotřeby energie v Unii patří mezi hlavní cíle strategie Evropa 2020;

KONSTATUJÍC s uspokojením, že podle odhadů Komise EU v současné době plní své cíle v oblasti obnovitelných zdrojů podle plánu;

ZDŮRAZŇUJÍC, že směrnice o energii z obnovitelných zdrojů poskytuje jistotu investorům a hnací sílu až do roku 2020, a UZNÁVAJÍC, že již nyní je jejím důsledkem výrazný nárůst množství energie z obnovitelných zdrojů v EU;

ZDŮRAZŇUJÍC, že vzhledem k dlouhému procesu plánování a investičnímu horizontu v případě obnovitelných zdrojů energie by na investice měla pozitivní vliv dlouhodobější perspektiva, která by současně zajistila ekonomickou i environmentální udržitelnost;

VYZDVIHUJÍC skutečnost, že obnovitelné zdroje energie přispívají k cílům energetické politiky EU, a BEROUC NA VĚDOMÍ energetický plán Komise do roku 2050, podle něhož by kterýkoli z analyzovaných scénářů evropských dodávek energie vyžadoval výrazně vyšší podíl energie z obnovitelných zdrojů v rámci hrubé konečné spotřeby energie v EU po roce 2020 včetně roku 2030;

ZDŮRAZŇUNÍC rovněž, že energie z obnovitelných zdrojů přispívá k cílům EU v oblasti růstu a zaměstnanosti, a VYZDVIHUJÍC příležitosti, jež z rozvoje obnovitelných zdrojů energie vyplývají pro zabezpečení dodávek, mimo jiné pokud jde o energii vyráběnou na místní úrovni;

UZNÁVAJÍC výzvy i příležitosti spojené s integrováním obnovitelných zdrojů do trhu s elektřinou;

ZDŮRAŽŇUJÍC dále, že v zájmu integrování obnovitelných zdrojů do systému dodávek je nutné řádně přihlédnout mimo jiné k odpovídajícímu rozvoji přenosové infrastruktury, se zřetelem k kolísavé povaze výroby energie v případě některých obnovitelných zdrojů a ke vzdálenostem mezi místy výroby a spotřeby;

BEROUC V ÚVAHU odlišnosti v potenciálu rozvoje obnovitelných zdrojů energie v jednotlivých členských státech a nezbytnost zajistit, aby spotřebitelské ceny setrývaly na cenově dostupné úrovni;

VÍTAJÍC sdělení předložené Komisi nazvané „Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií“, v němž jsou představeny úhly pohledu, které představují přínos pro zahájení jednání o konzistentním rámci pro zachování silného růstu obnovitelné energie po roce 2020,

stanoví tyto priority:

1. Otevření vnitřního trhu s elektřinou:

- bude-li do roku 2014 v souladu s výzvou Evropské rady dokončen vnitřní trh s energií, pokud jde o elektřinu (a plyn), bude usnadněna účast nových aktérů na trhu a zvýšen jejich celkový možný počet, včetně rostoucího množství malých a středních podniků, které vyrábějí energii z obnovitelných zdrojů;
- je zapotřebí v plné míře provést právní předpisy upravující vnitřní trh s energií, odstranit nedostatky v liberalizaci trhu, patřičným způsobem rozvíjet propojení a odstraňovat překážky;
- měl by být dále zvážen způsob, jak zajistit soulad tržních opatření s pravidly jednotného trhu a s integrací obnovitelných zdrojů energie a jak zajistit, aby tvorba takových opatření a jejich zlepšování přispívaly k cenové dostupnosti energie z obnovitelných zdrojů;
- tržní opatření by na jedné straně měla posilovat trh s elektřinou jakožto trh konkurenční a zachovávat bezpečné fungování systému, avšak na straně druhé by měla usnadňovat integraci zvyšujícího se počtu výrobců elektrické energie z obnovitelných zdrojů a podporovat flexibilitu, aby se všichni tržní aktéři mohli efektivně účastnit vyrovnávacích trhů;
- na případná narušení trhů s energií, jež mohou dávat vyvstat nevhodným pobídkám k novým investicím, musejí v první řadě reagovat členské státy, které za případné úzké spolupráce s Komisí dotyčná narušení trhu s energií a jejich následky vyhodnotí, zlepší pravidla a fungování trhu a zabrání přitom ukvapeným krokům.

2. Lepší integrace trhů s energií z obnovitelných zdrojů:
- čím budou trhy otevřenější, transparentnější, propojenější a integrovanější, tím bude pro obnovitelné zdroje energie snazší vstupovat na trh a budovat si tržní pozici;
 - z hlediska zajištění plné konkurenceschopnosti energie z obnovitelných zdrojů je nutno brát zřetel na odlišné stupně technologické pokročilosti. Režimy vnitrostátní podpory musejí být schopny reagovat na změny v rámci příslušných trhů a v nezbytných případech musejí být patřičně přizpůsobeny, aby mohly zprostředkovávat výhody nákladové efektivity koncovým spotřebitelům a kontrolovat náklady režimů podpory;
 - důležitou roli hrají trhy s uhlíkem, které musejí poskytnout investorům pobídky k investicím do bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií;
 - na jedné straně musí režimy vnitrostátní podpory zohledňovat potřebu patřičných pobídek v oblasti obnovitelných zdrojů energie, aby bylo možno dosáhnout cílů pro rok 2020, avšak na druhé straně je třeba režimy vnitrostátní podpory nepřetržitě zlepšovat prostřednictvím jednodušších administrativních postupů, zvyšování spolehlivosti a usnadňování přístupu ke kapitálu. Se zřetelem na specifické podmínky jednotlivých členských států by měla být v zájmu postupné integrace na trhu a podpory technologické konkurenceschopnosti postupně rušena podpora nových projektů, jakmile určitý členský stát dospěje k závěru, že na jeho trhu s určitými typy energie z obnovitelných zdrojů bylo dosaženo ekonomické životnosti a konkurenceschopnosti;
 - je možné, že po roce 2020 bude zapotřebí řádně cílené, nákladově efektivní a účinné podpory, která nebude způsobovat nedostatky v přeshraničním obchodování s elektřinou, bude zamezovat nadměrným kompenzacím, podporovat výzkum, vývoj a inovace a bude generovat větší míru konvergence zajišťující lepší srovnatelnost režimů podpory jednotlivých členských států, mimo jiné v závislosti na pokročilosti a životaschopnosti technologií;
 - v otázkách režimů podpory budou vítány nezávazné pokyny Komise vycházející zejména ze získaných zkušeností a osvědčených postupů identifikovaných v členských státech, při plném zohlednění odlišných podmínek v jednotlivých zemích a zásady subsidiarity;
 - tyto pokyny by měly obsahovat nejlepší způsoby nákladově efektivního a účinného využívání směřující k podpoře lepší integrace trhů, způsoby posilování transparentnosti, předvídatelnosti a stimulačních inovací v zájmu prohloubení schopnosti režimů podpory reagovat na tržní signály a v zájmu snížení jejich nákladů, a dále za účelem podpory úrovní rozšíření obnovitelných zdrojů energie a zvýšení pokročilosti technologií, se zřetelem k potřebě diverzifikovaných technologických řešení;

- rovněž je zapotřebí zvýšit hospodárnost a postupně rušit dotace, které mají nepříznivý vliv na životní prostředí nebo na hospodářství, včetně dotací na fosilní paliva;
- v případě zjištěných nedostatků na trhu nebo v případě, že výrobci mají omezený přístup k tržně založenému financování, by měl být usnadněn přístup k cenově dostupnějšímu investičnímu kapitálu pro rozvoj udržitelných zdrojů energie. Mohlo by se jednat mimo jiné o kapitál poskytovaný prostřednictvím Evropské investiční banky, strukturálních fondů, mechanismů v rámci politiky v oblasti změny klimatu, institucí zaměřených na dlouhodobá pasiva, institucionálních investorů a inovativních finančních nástrojů. Nutno podotknout, že až dojde k postupnému rušení režimů podpory v členských státech, význam vhodných opatření pro financování vzroste zejména pro malé výrobce energie z obnovitelných zdrojů a pro regiony, jež jsou výrazně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými činiteli.

3. Spolupráce a obchod:

- na základě dobrovolné spolupráce členských států by měly být využity nástroje týkající se mechanismů spolupráce obsažené ve směrnici o energii z obnovitelných zdrojů, a to v zájmu posílení spolupráce a obchodu mezi členskými státy jakožto nákladově efektivního a dynamického způsobu podpory energie z obnovitelných zdrojů v rámci Unie;
- při vědomí zprostředkující úlohy Komise jsou vítány pokyny mající především za cíl plně využít potenciál v rámci EU, a to prostřednictvím lepší informovanosti a zjednodušení využívání mechanismů spolupráce;
- na základě zintenzívnění spolupráce a obchodu v první řadě mezi členskými státy v rámci EU může být posílení spolupráce se třetími zeměmi dalším způsobem, jak lépe využít potenciálu obnovitelných zdrojů pomocí mechanismů spolupráce a obchodu, mimo jiné prostřednictvím fyzického přenosu elektřiny do EU a přenosu zkušeností a know-how, které jsou k dispozici v EU. Bude tedy nezbytné vyhodnotit, kde je při zachování bezpečnosti a efektivity provozu elektroenergetických soustav členských států nezbytné posílit propojení v rámci EU, a jaké související náklady vznikají tranzitním zemím;
- v zájmu dalšího rozvoje mezinárodní spolupráce na dvoustranné i mnohostranné úrovni, například v oblasti energetiky v regionech Středozemního a Černého moře, je třeba vycházet ze stávajících pozitivních příkladů, například z iniciativy týkající se mořské energetické sítě v oblasti Severního moře, iniciativy týkající se energetické sítě v Irském moři nebo středomořského solárního programu;

- v zájmu zvýšení stability a spolehlivosti mezinárodní spolupráce je nezbytné, aby taková spolupráce byla založena na zdravém regulačním rámci a *acquis* Unie týkajícím se obnovitelných zdrojů energie, například v rámci Energetického společenství. V této souvislosti je třeba využít potenciálu spolupráce v odvětví obnovitelných zdrojů energie se smluvními stranami Smlouvy o Energetickém společenství;
- tyto zásady spolupráce by se měly použít na všechny sousední regiony prostřednictvím stávajících rámců, jako je evropská politika sousedství a Euromed.

4. Infrastruktura a spotřebitelé:

- soubor opatření v oblasti energetické infrastruktury poskytne účinnější postupy udělování povolení a pravidla pro sdílení nákladů a bude mít zásadní význam pro usnadnění lepší integrace elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, jako je větrná a sluneční energie, a pro posílení skutečně integrovaného trhu EU s elektřinou;
- dále je třeba zvážit způsoby a prostředky posílení potenciálu vývoje obnovitelných zdrojů energie integrovaným, bezpečným, nákladově efektivním a účinným způsobem, co se týče rozvodné infrastruktury (například řešení kruhových toků), skladovacích zařízení, rezervní kapacity a lepších provozních řešení;
- inteligentnější měřicí systémy budou stále více umožňovat zapojení více tržních aktérů, úhrnnou distribuovanou výrobu a řízení poptávky na základě stávajících právních předpisů;
- je třeba vyvíjet a přizpůsobovat přenosové a distribuční sítě a inteligentní sítě tak, aby byly schopny zvládnout výrobu energie více malovýrobci a rozšířenou distribuovanou výrobu, často v podobě mikrovýroby od „spotřebitelů-výrobců“;
- více pozornosti je třeba věnovat všeobecně nevyužívanému potenciálu obnovitelných zdrojů energie v odvětví vytápění a chlazení a vzájemným vztahům mezi zvýšeným využíváním energie z obnovitelných zdrojů na jedné straně a prováděním směrnic o energetické účinnosti a o energetické náročnosti budov a z nich vyplývajícím příležitostem na straně druhé;
- při provádění příslušných ustanovení směrnice o energii z obnovitelných zdrojů by měl být s ohledem na specifické vnitrostátní podmínky zvážen způsob, jak dále zlepšit a zjednodušit plánovací a povolovací postupy s cílem řešit problémy v oblasti povolování specifické pro energii z obnovitelných zdrojů, které představují překážky pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, například větší počet povolení oproti dalším zdrojům energie odpovídajícího rozsahu;

- je třeba, aby spotřebitelé byli lépe informováni o hospodářských, sociálních, environmentálních a technologických aspektech vyplývajících z většího využívání nákladově efektivní energie z obnovitelných zdrojů, včetně potřeby nových přenosových spojení k usnadnění integrace obnovitelných zdrojů energie a mikrovýroby energie z obnovitelných zdrojů, přičemž je třeba řešit také otázky přijímání ze strany veřejnosti ohledně rozvoje infrastruktury i územního plánování, jakož i dostupnost cen. Co se týče nejzranitelnějších zákazníků, mohou si členské státy přát využít vhodných nástrojů sociální politiky;
- ve vztahu k zárukám původu by v zájmu dalšího posílení postavení spotřebitelů bylo vhodné, aby Komise vyjasnila nejlepší způsob dosažení důsledného zveřejňování skladby pohonných hmot na úrovni EU, který zajistí, aby byly spotřebitelům poskytovány přesné a úplné informace o skladbě veškerých spotřebovávaných pohonných hmot v rámci každého členského státu.

5. Technologické inovace a udržitelnost:

- s ohledem na pokračující nezbytnost veřejných a soukromých investic do výzkumu a vývoje a technologických inovací je třeba zefektivnit dobře zacílený výzkum a vývoj prostřednictvím stávajících nástrojů a měl by být vypracován plán SET¹ s cílem podpořit nové a vznikající generace klíčových technologií v oblasti obnovitelných zdrojů energie, jako je mořská energetika, a řešit výzvy týkající se vyrovnávání, inteligentních řešení, opatření na straně poptávky, nových informačních technologií, uchovávání elektrické energie atd.;
- na základě architektury plánu SET se očekává, že nadcházející sdělení Komise o energetických technologiích určí budoucí potřeby a výzvy v oblasti výzkumu a vývoje a připraví přístupy, které posunou inovace kupředu u celé řady technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, a podpoří tak konkurenceschopnost EU a přechod na systém udržitelné energie v rámci silné evropské průmyslové politiky, která se mimo jiné zaměří na vývoj bezpečných a udržitelných technologií;
- při řešení výzev v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů energie je třeba se zaměřit na zvýšení atraktivity a nákladové efektivity příslušných technologií, ale také zajistit, aby byl jejich celý životní cyklus udržitelný²;

¹ Rakousko připomíná své prohlášení do zápisu z jednání Rady konaného dne 28. února 2008 týkající se plánu SET.

² Směrnice 2003/87/ES o systému EU pro obchodování s emisemi stanoví, že emisní faktor pro biomasu je nula.

- je tedy třeba dále zvážit hospodářské, environmentální a sociální aspekty výroby a využívání energie z obnovitelných zdrojů; v této souvislosti by měla být včas věnována plná pozornost nedávno předloženému návrhu Komise o nepřímých změnách ve využívání půdy týkajících se biopaliv a biokapalin;
- především nárůst využívání biomasy očekávaný v příštích letech zvyšuje potřebu zvážit dimenze udržitelnosti používání citlivých zdrojů biomasy.

6. K dalšímu postupu:

- Komise se vyzývá, aby předložila nezávazné pokyny k dalšímu zlepšení vnitrostátních režimů podpory v zájmu dalšího snížení nákladů a tržní integrace, jakož i zvláštní pokyny o provádění mechanismů spolupráce, jak jsou stanoveny ve směrnici o energii z obnovitelných zdrojů;
- s cílem připravit základ pro jednání o perspektivě energií z obnovitelných zdrojů po roce 2020 je třeba v nadcházejících letech pečlivě a včas zvážit vhodné možnosti zachování a podpory politického rámce, který bude nadále podporovat energie z obnovitelných zdrojů a řešit zbývající tržní nebo infrastrukturní nedostatky, a při tom řádně zohlednit všechny cíle energetické politiky EU;
- v první řadě by Komise měla v zájmu plného zohlednění různých vnitrostátních podmínek členských států, pokud jde o jejich potenciál využití obnovitelných zdrojů energie a rozvoje energetické infrastruktury, provést příslušné analýzy dopadů na ceny pro konečné spotřebitele a na konkurenceschopnost ekonomik jednotlivých členských států, jakož i hodnocení přínosů, pokud jde mimo jiné o zvýšenou bezpečnost dodávek, snížené náklady u fosilních paliv, dopady na životní prostředí a zdraví lidí;
- možnosti předložené Komisí, aniž by byly vyloučeny další možné scénáře, představují základ pro budoucí jednání, která budou muset vzít v úvahu také vývoj v širších souvislostech politického rámce týkajícího se klimatu a energetiky a technologických inovací a která musí zajistit, aby se neztratila silná dynamika poskytnutá současným legislativním rámcem a aby byl plně využit potenciál pro růst a zaměstnanost vyplývající z intenzivního využívání energie z obnovitelných zdrojů;

- Rada vybízí Komisi, aby ve vhodný čas a po řádné analýze, diskusi a revizi určitých aspektů současné směrnice o energii z obnovitelných zdrojů nejpozději v roce 2014, jak se v ní předpokládá, předložila pevný a účinný rámec EU pro oblast obnovitelných zdrojů energie po roce 2020, který bude začleněn do širšího kontextu dlouhodobého celkového politického rámce EU a tomuto celkovému rámci bude přinášet příspěvek. Rámec pro oblast obnovitelných zdrojů energie po roce 2020 by měl vzít mimo jiné v úvahu zkušenosti získané ve stávajícím politickém rámci pro oblast obnovitelných zdrojů energie, včetně jeho nákladové efektivity a vzájemných vztahů mezi různými cíli a nástroji a jeho provádění. Tento rámec stanovený v širším kontextu týkajícím se klimatu a energetiky by měl také podporovat bezpečnost dodávek, inovace a konkurenceschopnost, a přispívat tak k podpoře dlouhodobých cílů EU, pokud jde o přechod evropského hospodářství na bezpečnou a udržitelnou nízkouhlíkovou ekonomiku účinně využívající energii a zdroje. Tento rámec by měl být proto připraven se zřetelem k tomu, že výrazně vyšší podíly energie z obnovitelných zdrojů, zvýšená energetická účinnost a posílení infrastruktury budou mít zásadní vliv na dosažení těchto cílů, a to za všech okolností a při současném zohlednění různých situací v jednotlivých zemích.
-